

Aksnesstranda

Store gårdsbruk

Men Aksnes er mer enn bare en badeperle. Aksnesvassdraget er et lite kapittel for seg selv, med spor etter kverner flere steder langs Aksneselven, som renner parallelt med kjørevegen ned mot badeplassen. Elven skilte i sin tid mellom de to storgårdene Aksnes i øst og lensmannsgården Myklabust vest for elven. Myklabust hadde på 1800-tallet ikke mindre enn ti husmannsplasser. Folketellinger forteller om mellom 70 og 80 i arbeid på Myklabust-bruket på 1800-tallet.

Kirkevegen

I 1880 ble **kirkevegen** mellom Aksnes og Vormedal bygd. Like vest for badeplassen ligger fortsatt steinene der robåtene la til lands, fylt med kirkefolk som skulle videre til fots eller med hest langs kirkevegen.

Avaldsnes sokn rakk på den tiden langt inn i nåværende Tysvær kommune, og veien til kirke ble lang for dem som bodde lengst unna Olavskirken på Avaldsnes.

Kirkevegen ble nyttet i 30-40 år som snarveg for kirkefolket lengst øst i Avaldsnes prestegjeld, men da Førdesfjorden fikk egen kirke i 1893, minket naturlig nok trafikken langs veien.

Dramatikk på kirkeveg

Det fortelles om et dåpsfølge fra Aksnes som i 1894 skulle til Olavskirken for å døpe Tilla Aksnes. Med hest og kjerre gikk turen langs den nybygde kirkevegen, og på Vormedal hadde de en robåt liggende, som følget skulle ro over til Avaldsnes i. Men kulingen fra nord var stri, og det var sterk strøm i sundet, så de tre roerne slet hardt for å komme over. Da siste neset (på Prestøya) skulle krysses, måtte de gi opp og gå i land.

Gudstjesten var allerede over da dåpsfølget kom springende mot kirken med barnet under armen. Men presten og klokkeren ventet fortsatt, og vesle Tilla ble døpt!

Dåpsfølget ble enige om å gå til kjenninger på Velde for å vente til vinden hadde løyet. Her ble de en stund, men hjemveien var lang, og de visste at de hjemme ventet. Det gikk lettere å komme over sundet nå, og i land sto hesten klar, mett og uthvilt.

Da følget var kommet midtveis på kirkevegen, kom faren til dåpsbarnet løpende mot dem. Han kunne fortelle at hjemme på Aksnes var fortvilelsen stor, for alle var overbevist om at båten var gått ned i Karmsundet, siden de ennå ikke var kommet.

Da dåpsfølget nærmet seg tunet, hørte de moren til dåpsbarnet springe mellom husene og skrike ”og så fire mann fra ett hus!!” Snart var den dype fortvilelsen hennes snudd til fryd. Lys levende sto de der, alle sammen, med barnet hennes nydøpt i armene.

Det er bare litt over hundre år siden dette hendte, og er en tankevekker for enhver som i dag kan sette seg i en bil og kjøre dit en vil – uten å måtte gi seg i kast med sjø og bølger i åpne båter.

Slik finner du Aksnesstranden:

Fra **Haugesund** følger en Spannavegen sørover ca. 5 km. Sideveien ned til Aksnesstranden er skiltet, og ligger like etter Aksneskrossen; på venstre side av Spannavegen. Via **Vormedal** kjører en sørover langs Tuastadvannet, og tar av til venstre der Vormedalsvegen møter Spannavegen, like nord for Tuastad skole. Herfra er det knapt 2 km til Aksnesstranden. Fra **Aksdal** kjører en mot Haugesund, tar av til venstre fra hovedvegen ved Skre, like sør for Toskatjønn. Følger så Skrevegen langs Førdesfjorden 4 km til Skrevegen møter Spannavegen i Aksneskrossen. Ta til venstre på Spannavegen, og 50 m lenger framme ligger avkjørselen til Aksnesstranden.

Av Heidi E. Lindaas